

Varovanje v snežnih razmerah

V zimskih razmerah se lahko kar hitro srečamo z razmerami, ki zahtevajo prilagoditve glede načina napredovanja in poteka poti. Seveda se lahko tudi v kopnih razmerah razmere spremenijo zaradi vremenskih ali drugih razlogov, a se bomo tokrat posvetili zimskim razmeram.

Zimske razmere so sicer mnogo širši pojem kot le sneg. Zavedati se je treba, da je potek poti še posebej v snežnih razmerah drugačen zaradi lažjih prehodov, hitrejših sestopov in različnih nevarnosti (zdrs, opasti, snežni plaz ...).

Vodnik PZS mora potek ture izbrati tako, da je tura zanimiva, primerno zahtevna in tudi varna. Na takšni turi se lahko načrtovano ali nenačrtovano najdemo v položaju, v katerem lahko uporabimo vrvno tehniko. V ta namen je pripravljen kratek pregled možnosti varovanja v snežnih razmerah.

Oprema za izvedbo manevrov

Za varovanje v snežnih razmerah ni potrebne prav veliko dodatne opreme.

Na hitro preglejmo opremo:

Vodnik - izdelovalec varovanja	Vodnik	Udeleženec
1 cepin	1 cepin	1 cepin
1 dereze	1 dereze	1 dereze
1 plezalni pas	1 plezalni pas	1 plezalni pas
2 neskončna trakova (60 + 120 cm)	1 neskončni trak	1 neskončni trak
2 pomožni vrvici	1 pomožna vrvica	1 pomožna vrvica
3 vponke HMS	3 vponke HMS	1 vponka HMS
vrv (primerne dolžine – min 25 m)		
varovalna ploščica		
ledni vijak		
klin		
kladivo		

Iz tabele je razvidno, da za izvedbo varovanja v snežnih razmerah ni potrebne veliko opreme in zato ni razloga, da bi se ga izogibali, saj lahko tako bistveno izboljšamo varnost pohoda/ture.

Razmere na pohodu/turi

Ocenjevanje nevarnosti je predmet druge teme in zato ga na tem mestu preskočimo. Zavedajmo pa se, da se pri ocenjevanju ne ocenjuje le nevarnosti, temveč tudi razmere za izvedbo pohoda/ture. Vsi se strinjamo, da bo izvedba drugačna, če je območje kopno ali z nekaj starega snega, kot v primeru, da nas čaka velika količina novozapadlega snega.

Na turi lahko že vnaprej načrtujemo varovanje ali pa se potreba po varovanju pojavi nenačrtovano. Že pri načrtovanju ture pri ocenjevanju razmer in oblike površja lahko predvidimo območja, kjer se bo verjetno izvajalo varovanje. Pri našem delu gre načeloma za lažje in krajše odseke na poti ali da se izognemo izpostavljenemu območju.

Med izvedbo ture spremljamo razmere in sledi predhodnikov ter tako prilagajamo svoje načrte. Ko pa se približujemo zahtevnejšemu mestu, izdelamo dokončen načrt prečenja.

V nadaljevanju se osredotočimo na pretežno navpično napredovanje in predpostavko, da je izdelovalec postopka varovanja suveren v razmerah, kjer se bo izvedlo varovanje.

Če ta predpostavka ni izpolnjena, smo v razmerah reševanja. Zavedati se je treba, da je varovanje v snegu bistveno zahtevnejše kot v kopnih razmerah.

V spodnji tabeli je prikazan odstotek sile, ki nastane pri zdrsu v primerjavi s prostim padom.

Tabelle 1	$\mu = 0,03$	$\mu = 0,1$	$\mu = 0,2$	$\mu = 0,3$
$\alpha = 20^\circ$	96 %	85 %	67 %	42 %
$\alpha = 30^\circ$	97 %	91 %	81 %	69 %
$\alpha = 40^\circ$	98 %	94 %	87 %	80 %
$\alpha = 50^\circ$	99 %	96 %	91 %	87 %
$\alpha = 60^\circ$	99 %	97 %	94 %	91 %
$\alpha = 70^\circ$	99 %	98 %	96 %	94 %

Koeficient trenja $\mu = 0,03$ opisuje planinca na ledu ali trdem snegu, ne glede na obleko.

Koeficient trenja $\mu = 0,2$ opisuje planinca na mehkem snegu z najlonskimi oblačili.

Koeficient trenja $\mu = 0,3$ opisuje planinca na mehkem snegu z običajnimi oblačili.

Iz tabele je razvidno, da se na trdem snegu že na majhnih nakloninah približamo razmeram, kot so pri prostem padu. A tudi v mehkem snegu ni dosti bolje.

Izdelava sidrišča

Izdelava sidrišča v snegu je bila že predstavljena na preteklih usposabljanjih. Poznamo dva osnovna načina izdelave sidrišč s cepinom. Pri tem se je treba zavedati omejitev in smeri dopustne obremenitve.

Sidrišče v snegu:

- vboden cepin
- vkopan cepin

Preberite poglavje 8.2.4.2. Pritrdišča in sidrišča v snegu (Vodniški učbenik).

Izdelava varovanja

V tem sklopu izpopolnjevanj bomo predstavili dve dodatni možnosti varovanja:

1. Varovanje na pobočju

Na pobočju varujemo tako, da povežemo sidrno točko (cepin) s plezalnim pasom. Varovanje izvedemo na povezavi in tako silo razdelimo med telo ter sidrišče. Med varovanjem sedimo na povezavi in s tem še povečamo stabilnost sidrišča.

2. Varovanje na položnem ali ravnem terenu

Zakaj bi varovali na ravnini? Preprosto zato, ker je pogosto primerneje in/ali lažje. Tako je enostavneje izvesti varovanje nad zahtevnim delom, na primer na grebenu.

Varovanje izvedemo tako, da v zapičen cepin vpne vponko, skozi katero teče glavna vrv. Nato stopimo na cepin in varujemo na vponki, vpeti v plezalni pas.

Slike in besedilo Iztok Rojc